

MARNO JÁNOS

Nyakszirom

„Látni a boldogságot a végén?”

(egy utas szájából a Kisföldalattin)

Beszorulva a semmi és annak
valamiféle utánezata közé.
Nyaksziromnak nézem. Közelítek feléje?
A fejem lötyögő mosléktól nehéz,
megválnék tőle, fálják fel a disznók
a fejemet, amerikai–izraeli–svéd
koprodukciós sorozatban. Bomba nő lennék
újrászülvete, alternatíva híján
és hajszál híján egy arra tévedt túlélő
járókelő. Nyakigláb lennék, törzs nélkül. Kilógnék a sorból
egy gyászos epizódban. Adnám a semmit-
tevőt, vagy meggondolatlanul cselekednék.
Azután kutyaként születnék újra, és hallgatnék
a Szalonna névre. Füttyentésre zsírt izzadva
száguldanék a levegőben úszóvá lassítva,
borostás pofával – Saloméval azonban még
fejben se nagyon közösülnék, nézném csak biztos
távolból a jégtáncát, mely az ő fejét veszi
a beszakadó jég élével, az enyém maradna itt
a lyukas helyén, értem ezen az öreg
lyukat a nyakszirt fedezékében. Merthogy nekem
ott nincs valami rendben. A képalkotó
vizsgálat szerint engem az a lyuk már a szülő-
csatornából kibukva nem hagyhatott volna élnem.
Odáig jutnom, hogy azt mondjam: Mit tesz az élet.
Most meg fogcsikorgatva szajkózom álmomban,
mint ébren: Mit tesz az élet! Mit tesz az élet?
Mit esz az élet rajtam! Vagy: Mit esz az élet, rajtom?
Szeretném ezért tetemes munkanélküli segély
mögé bújva bátran halálra zabálni
magam, szembesülve disznóságaimmal,
majd nyakszirtemet is felperzseltetni
a delelő nappal.

Építkezés az Új utcában

Molnár Gyurinak

Összeroskadok az írás súlya alatt.
Mintha cementeszsákot cipelnék például?
Vagy nem állja meg a helyét a hasonlat?
Roskadozik alatta? És akkor az írást
szétfújhatja egy hirtelen támadt szélroham,
mintha felhasadt papírzsákból a cementport?
S végül csak a földút kisebb-nagyobb tócsáiban
maradhat szilárd szándéka az írásnak –
amit kerülgethet a kerékpáros és
a gyalogos is, de legfőképpen az, aki
a talicskát tolja, megrakva, s vonszolja
üresen az építkezés alatt.

Falufestészet

*Szabó Zoli barátomnak, aki
a Temető utca 1.-ben lakott két
testvérével és a szüleivel.*

Az Új utcának a régi Bécsi út
vet véget, avagy ad néki értelmet
egy új utca kezdetéhez. Amúgy
a Bécsi út nem érdekes, mára
különben sem az a régi már, nem az, ami egykor
bazaltkockákból kirakva vezetett
végig a főváros szívébe, ahogy mondani szokás
okkal vagy okvetlenül, pusztán megszokásból.
Szokása teszi az embert félrebeszélő
szereplőjévé a komédiának. Még egyszer tehát.
A Bécsi út ott vet véget az Új utcának,
ahol túloldalt, egy köpcös alakkal
lejjebb, a Temető utca visz, enyhe emelkedővel,

a temetőbe. Nem jártam arra tizenöt éve, és ez most már így marad örökre, ha józan elmével veszem számba a körülményeket. Minek ámítsam magam fölöslegesen. Ahogy az Új utca fentebb, a Temető utca is kipipálva. És a pipa szára, mely gyalogút gyanánt hasít el balra a temető mellett, fel a sportpálya torkába majdhogynem, természetesen az is kipipálva, együtt a kicsinyke tornyú patikával, ahol annak idején, szandálban és rövidnadrágban bepisiltem. Régóta izgat a kérdés, hogy a művészet, s benne a líra, miért bánik annyira mostohán a szarással. Miért beszélek örömet a hugyozásról, míg a szarról annyira nehezemre esik nyíltan beszélmem. Versben. Csak nem attól félek, hogy szar lesz tőle a vers? Emlékszem egy német művészfilmre, amiben a főhős, egy kamionsofőr, kikanyarodik a leállósávba, és mélyen besétál a sárga repcevetésbe, s ott leguggol, és egy jólesőt szarik, kellő távolságban a kamerától mint nézőtől ahhoz, hogy az a szart is készpénznek vegye. Gondoltam, milyen bátor ez az ember. Nem a sofőr, persze, hanem a rendező, aki hősének a bőrét vitte a vásárra evvel, elárulhatom a rendező nevét, kikezdetetlen név a szakmában: Herzog, maga is élénk tekintetű, rokonszenves ember, pedig hát német. És a németek szeretik elvetni a sulykot mind a rendben, mind a rendbontásban ugye, stréberségből, stréberségből tesznek így is, úgy is, ezt már a dán gondolkodó, Kierkegaard megorrontotta Hegel esetében, még szép, nomen est omen, egy Sírkert névvel magától értetődőbben néz szembe az ember a haszталansággal. Megriad tőle, nem mondom, rémületében mégsem siet tüstént kipréselni a hasznot a szarból. Aki nyugodtan szarik, annak bátran járhat közben haszталanságokon az esze. Mellette a beázott falon felrajkszögezve egy gyötrött arcú gnóm kőfaragványa, kitépve egy művészeti magazinból, a gnóm hajviselete szerzetesre vall. Kiragadva

épületes környezetéből úgy fest, mintha
önmaga terhére volna, törpeként
lépett be a rendbe, ott modellt ült, s úgy
rekedt meg magába roskadva, satuba
fogva tenyerével a fülét, ült csak úgy,
tömötten, mozdíthatatlanul, megkövülve.
Így állunk, mondhatta legbelül, ne szépítsük a dolgot,
örökülésben, hiába. Építkezhetünk, te-
metkezhetünk, siethetünk nyugdíjunk javát
ott hagyni a patikában, nem baj, legalább
kisebb adagot burkolunk be a paprikás
csirke far-hátból késő délután, esetleg kora
este. A krumplival sem esünk túlzásba.
Példaképeink félig elszenesedve ülik körül
az asztalt eleven burgonyaformákba
öntve, mintegy benne még mindig a földben,
a bányából épp csak feljőve. Félnivalónk
is van elég bőven, az árak az égben,
ahol semmi jelét nem látni, hogy a közel-
jövőben vissza akarnának térni ide
a gödörbe. Egy földetlen árokba a múltból,
melyben Füstí, a festőnk, alussza ki magából
az abszintot vagy törkölyt, mászó létrája
szárai között meghúzódva – mielőtt beállítana ének-
szóval délben, a dolgát végezni, az Egészségházba.
Repertoárján a Panzerlied és az Erika. Késő
délután azután megérkezik az asszony is, a párja,
kendő helyett papírcsákóban, melyet egy
múlt heti *Szabadföldből* készített magának.
Vagy keverem a *Szabadföldet* a *Népszavával*.